

Ti grunner til at kvinner flykter fra Saudi-Arabia

ISTANBUL (Aftenposten): Ufrihet får et økende antall saudiarabiske kvinner til å forlate hjemlandet.

Det ble internasjonale overskrifter da saudiarabiske Rahaf Mohammed al-Qununi rømte fra en angivelig voldelig familie og fikk asyl i Canada.

Den 18 år gamle kvinnens flukt kaster lys over Saudi-Arabias undertrykkende system med mannlige verger, skriver Human Rights Watch (HRW).

Flere andre land i Midtøsten har versjoner av systemet med mannlige verger, men Saudi-Arabias håndhevelse er den strengeste, mener HRW.

De har laget en liste med ti grunner til at kvinner forlater Saudi-Arabia.

1. Kvinner står ikke fritt til å reise eller skaffe seg pass

Kvinner kan ikke få pass uten godkjenning fra sin mannlige verge. Familien kan få domstolene til å tvinge en kvinne hjem.

2. Kvinner står ikke fritt til selv å velge partner og ektefelle

Også for å gifte seg må en kvinne få godkjenning fra sin mannlige verge. En mann står fritt til å gifte seg og være gift med opptil fire kvinner samtidig.

Å forlate – tutaj: opuścić (å forlate – forlot – har forlatt)

(Ei, en) overskrift – nagłówek, tytuł

Å rømme – tutaj: uciekać (å rømme – rømte – har rømt)

Angivelig – rzekomo, przypuszczalnie

Å kaste lys over noe – rzucić (nowe) światło na coś (å kaste – kastet – har kastet)

Undertrykkende – uciskający

(En) verge – opiekun

Å skaffe seg noe – zdobyć, załatwić sobie coś (å skaffe – skaffet – har skaffet)

(Et) pass – paszport

(Ei, en) godkjenning – uznanie, zgoda

(En) domstol – sąd

Å tvinge – zmusić, przymusić (å tvinge – tvang – har tvunget)

3. Vold i hjemmet

Mishandling i hjemmet ble ulovlig i Saudi-Arabia i 2013, men aktivister mener **forbudet** blir dårlig **håndhevet**.

Saudi-Arabias nasjonale program for familiebeskyttelse **anslår** at 35 prosent av alle kvinner i landet er blitt **utsatt for** vold. Vergelovene gjør det svært vanskelig for kvinner å **anmelde**.

4. Diskriminering på arbeidsplassen

Myndighetene krever ikke at en verga skal godkjenne at en kvinne jobber. Men de straffer heller ikke arbeidsgivere som krever en slik godkjenning eller som bare vil ansette menn, skriver HRW i sin rapport Boxed In i 2016. Noen yrker er forbudt for kvinner, som **dommer** og sjåfør. Strenge lover som **påbyr** at kvinner og menn skal holdes **adskilt**, gjør at mange arbeidsgivere **vegrer seg** mot å ansette kvinner.

5. Diskriminering hos helseinstitusjoner

Loven gir rett til helsestell uten godkjenning fra en verga. Likevel krever noen sykehus at en verga må godkjenne en operasjon, ifølge undersøkelser HRW har gjort. Resultatet kan i ekstreme tilfeller være **livstruende**.

6. Forskjell ved skilsmisse, **barnefordeling** og **arv**

Saudi-Arabia benytter seg av islamsk lov, men ingen familielov er kodifisert og nedskrevet.

(Ei, en) mishandling – przemoc, złe traktowanie, krzywda

(Et) forbud – zakaz

Å håndheve – egzekwować (å håndheve – håndhevet – har håndhevet)

Å anslå – oceniać, szacować (å anslå – anslo – har anslått)

Utsatt for – narażony na, wystawiony na

Å anmelde – tutaj: zgłosić, zawiadomić (å anmelde – anmeldte – har anmeldt)

(En) dommer – sędzia

Å påbyr – nakazywać, rozkazywać (å påbyr – påbød – har påbudt)

Adskilt – rozdzielony, oddzielony

Å vegre seg – sprzeciwiać się, opierać się, odmawiać (å vegre – vegret – har vegret)

Livstruende – zagrażający życiu

(Ei, en) barnefordeling – opieka prawna nad dzieckiem

(En) arv – tutaj: spadek

Det er enkelt for en mann å få skilsmisse. Kvinner må **derimot** enten få mannens **samtykke** eller **bevise** at det er grunn til å **oppløse ekteskapet**, for eksempel ved vold i hjemmet. Under rettsprosedyren vil mannen være kvinnens verge.

Domstolene kan gi en mor omsorgen for barna, men hun kan ikke være deres **rettslige** verge. Domstolene gir ofte barna til mannen når barna fyller syv år. Kvinner fikk i 2014 rett til å få barna **innrullert** på skolen, ta dem til helsesentre og skaffe ID-dokumenter. Men faren har **beholdt** retten til å bestemme over barnas reiser og godkjenne døtrenes ekteskap.

Kvinner har bare rett til å arve halvparten så mye som en mann.

7. Vanskeligheter med å bytte verge

En kvinne har rett til å få en ny verge, men det er svært **krevene**. Kvinnen må bevise at mannen er voldelig, for gammel eller på annen måte er upassende som verge. Å skaffe nok bevis kan være vanskelig.

8. Vanskeligheter med å komme ut av fengsel

Kvinner som er blitt dømt til fengselsstraff, kan **kun** komme ut dersom de blir tatt imot av en mannlig slektning. **Dersom** familien **motsetter seg** å ta imot kvinnen, blir hun sittende i fengsel. For å komme ut må kvinnen **forlikes** med familien, ofte ved å akseptere et arrangert ekteskap.

Derimot – z drugiej strony, tymczasem

(Et) samtykke – zgoda, zezwolenie

Å bevise – udowodnić, dowiesć (å bevise – beviste – har bevist)

Å oppløse ekteskap(et) – rozwiązać związek małżeński (å oppløse – oppløste – har oppløst)

Rettslig – tutaj: prawny

Å innrullere – tutaj: zapisać, zarejestrować (å innrullere – innrullerte – har innrullert)

Å beholde – zatrzymać, zachować (å beholde – beholdt – har beholdt)

Å bytte – wymienić, zamienić, zmienić (å bytte – byttet – har byttet)

Krevende – trudny, wymagający

Kun – tylko

Dersom – jeśli

Å motsette seg – sprzeciwić się (å motsette – motsatte – har motsatt)

Å forlike (seg) – pogodzić (się) (å forlike – forlikte – har forlikt)

9. Problemer med å studere i utlandet

En kvinne kan ikke ta imot et statlig stipend for å studere i utlandet dersom det ikke godkjennes av en verge. Selv om det ikke alltid gjennomføres i praksis, så påbyr reglene at kvinnen skal følges av en mannlig slektning gjennom hele studieoppholdet.

10. Politisk undertrykkelse

Like før Saudi-Arabia i juni i fjor opphevet forbudet mot at kvinner kan ta førerkort, fengslet regimet flere aktivister som kjemper for kvinners rettigheter. Menneskerettighetsgrupper har meldt at fengslede kvinner er blitt torturert.

En prinsesses død

At kvinner vil forlate Saudi-Arabia er ikke noe nytt. Prinsesse Mishaal ble i 1977 drept fordi hun forelsket seg i mann og forsøkte å rømme landet. Filmen En prinsesses død fikk svært mye omtale da den ble sendt i Storbritannia og USA tross store protester fra Saudi-Arabia.

Sosiale medier har gjort det enklere for Saudi-Arabias kvinner å nå ut, skriver The New York Times.

De og Sky News omtaler flere andre eksempler på kvinner som har flyktet. To søstre motsatte seg utlevering fra Tyrkia til Saudi-Arabia i 2017. Dina Lasloom (24) ble stoppet i Filippinene i 2017 da hun forsøkte å komme seg til Australia.

Å gjennomføre – przeprowadzać, prowadzić (å gjennomføre – gjennomførte – har gjennomført)

(Et) opphold – tutaj: pobyt

Å oppheve – znieść, umorzyć, odwołać (å oppheve – opphevde – har opphevd)

Å kjempe – walczyć (å kjempe – kjempet – har kjempet)

Å forsøke – próbować (å forsøke – forsøkte – har forsøkt)

Svært – bardzo, niezmiernie

(En) omtale – tutaj: wzmianka

Tross – mimo, pomimo, wbrew

(Ei, en) utlevering – ekstradycja, wydanie

Hun ble returnert til familien i Saudi-Arabia og det er ikke kjent hva som har skjedd med henne. Aktivisten Loujain al-Hathloul ble arrestert første gang i 2014 da hun forsøkte å kjøre med bil til De forente arabiske emirater. Hun er en av aktivistene som ble fengslet i 2018.

Artikkelen «Ti grunner til at kvinner flykter fra Saudi-Arabia» av Tor Arne Andreassen ble hentet fra [aftenposten.no](https://www.aftenposten.no/verden/i/718V63/Ti-grunner-til-at-kvinner-flykter-fra-Saudi-Arabia): <https://www.aftenposten.no/verden/i/718V63/Ti-grunner-til-at-kvinner-flykter-fra-Saudi-Arabia> (tilgangsdato: 05.02.2019)